

Đền Phùng Hưng

Phùng Hưng quê ở thôn Cam Lâm, xã Đường Lâm, thị xã Sơn Tây, là người có sức khoẻ phi thường, đánh được hổ, vật được trâu. Em trai ông cũng là người có sức khoẻ cồng đá ngàn cân. Do có sức khoẻ thần dũng, lại giỏi võ vật nên nhân dân gần xa đều kính phục, tôn Phùng Hưng là đô Quán, Phùng Hải là đô Bảo. Ở thế kỷ VIII, Phùng Hưng đã cùng em Phùng Hải tập hợp nhân dân nổi dậy ở Đường Lâm chống lại ách đô hộ của nhà Đường (766 - 779). Nghĩa quân của Phùng Hưng đã kéo về vây phủ thành Tống Bình. Khởi nghĩa thắng lợi, Phùng Hưng giữ quyền tự chủ được 7 năm. Ông mất, được nhân dân suy tôn là Bô Cái đại vương.

Đền Phùng Hưng. Ảnh: Minh An

Tại quê hương Phùng Hưng, nhân dân đã xây dựng đình thờ ông. Quy mô hiện nay của đình được sửa chữa trùng tu lớn vào thế kỷ XIX, gồm các hạng mục: cổng Nghi môn, Tả hữu mạc, Đại bái và Hậu cung.

Ngôi Đại bái 3 gian 2 chái trên các bộ vì 4 hàng chân cột, kết cấu giá chiêng rường nách, kẻ bẩy hiên. Trang trí trên kiến trúc đơn giản, chủ yếu vào các đầu dư, kìm chạm đầu rồng, các rường nách chạm vân mây, lá lật, các kẻ, bẩy bảo soi, chạm qua lá, văn mây cách điệu...

Hậu cung 3 gian tường hồi bít đốc, được xây dựng thiên về sự bền chắc, thâm nghiêm tôn kính. Tả hữu mạc và Nghi môn xây dựng kiểu thức đơn giản, tiện lợi cho sinh hoạt cộng đồng.

Quê hương Cam Lâm không chỉ có ngôi đình thờ Phùng Hưng, mà còn địa danh liên quan tới vị anh hùng dân tộc như Vũng Hùm, đồi Hồ Gầm, đồi Xà Mâu, giếng Ngục, Rặng Duối... Đó chính là những nơi mà anh em họ Phùng đã đánh hổ, luyện võ, tập trận, đánh địch... như lời kể tương truyền trong dân gian.

Theo Di tích Hà Tây, Sở Văn hóa thông tin Hà Tây, 1999